

Nr 2 A.

Godkänd av första kammaren den 12 juni 1919.

Godkänd av andra kammaren den 12 juni 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 2 A, 115, 116, 119, 164, 165, 187 och 204 samt memorial nr 11.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut:

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t, sedan numera handläggningen av ärenden angående regering och riksdag överflyttats från civildepartementet till justitiedepartementet, under andra huvudtiteln upptagit de hittills under sjätte huvudtiteln uppförda ordinarie anslagen till lönefyllnad åt statsministern, 6,500 kronor, samt för avlöning åt statsråden utan departement, 45,000 kronor. Riksdagen har i riksstaten för år 1920 under andra huvudtiteln med oförändrade belopp

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 2 A—2 B.

uppfört ordinarie anslagen till lönefyllnad åt statsministern, 6,500 kronor, samt för avlöning av statsråden utan departement, 45,000 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har, under återopande av punkt 1 av det vid andra huvudtiteln av statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden den 9 januari 1919, föreslagit riksdagen dels godkänna sådant tillägg från och med år 1920 till avlöningsstaten för justitiedepartementet, att däri för tjänstgöring såsom statsrådsvaktmästare uppföras två förste vaktmästare, en var med följande avlöning, nämligen 1,100 kronor lön, 650 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, jämte tre ålderstillägg till lönen, vardera å 100 kronor, efter tre, sex och nio års tjänstgöring, dels ock från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 88,100 kronor, med 5,900 kronor till 94,000 kronor.

Under återopande av vad riksdagen i sin skrivelse nr 223 anført i fråga om regleringen av de kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner får riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, anmäla, att riksdagen

dels godkänt sådant tillägg från och med år 1920 till avlöningsstaten för justitiedepartementet, att däri för tjänstgöring såsom statsrådsvaktmästare uppföras två förste vaktmästare, en var med följande avlöning, nämligen 1,100 kronor lön, 650 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, jämte tre ålderstillägg till lönen, vardera å 100 kronor, efter tre, sex och nio års tjänstgöring,

dels ock från och med år 1920 höjt det ordinarie anslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 88,100 kronor, med 5,900 kronor till 94,000 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare (punkt 2) föreslagit riksdagen dels medgiva, att från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifter allmängörande må, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, utbetalas skäligen arvoden till de biträden, varav ifrågasvarande ombud kunna vara i behov vid utövandet av tillsynen å sådana skrifter, som äro tryckta å främmande språk, dels ock höja nyssnämnda ordinarie anslag från dess nuvarande belopp, 10,000 kronor, med 4,000 kronor till 14,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till *chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifers allmängörande* må, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, utbetalas skäliga arvoden till de biträden, varav ifrågasvarande ombud kunna vara i behov vid utövandet av tillsynen å sådana skrifter, som äro tryckta å främmande språk,

dels ock höjt nyssnämnda ordinarie anslag från dess nuvarande belopp, 10,000 kronor, med 4,000 kronor till 14,000 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 3) föreslagit riksdagen att till en handsekreterare åt statsministern på extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Riksdagen har till en *handsekreterare åt statsministern* på extra stat för år 1920 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Lagberedningen m. m.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att för fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet å extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Riksdagen har för *fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet* å extra stat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att till fortsatt bestridande av kostnaderna för en förberedande utredning angående en rättegångsreform å extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 4 april 1919 dagtecknad proposition, nr 390, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, utan hinder av vissa förändringar i sättet för utredningens bedrivande, till fortsatt bestridande av kostnaderna för en förberedande utredning angående en rättegångsreform, å extra stat för år 1920 bevilja förut begärda reservationsanslag av 40,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, utan hinder av vissa förändringar i sättet för utredningens bedrivande, till fortsatt bestridande av kostnaderna för en *förberedande utredning angående en rättegångs-*

reform, å extra stat för år 1920 under andra huvudtiteln beviljat ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Justitiekanslersämbetet.

7:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 6) föreslagit, har riksdagen från och med år 1920 höjt det ordinarie anslaget till justitiekanslersexpeditionen från dess nuvarande belopp, 30,700 kronor, med 400 kronor till 31,100 kronor.

Rättsskipningen.

8:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts (punkt 7) därom gjorda framställning har riksdagen från och med år 1920 höjt det ordinarie anslaget till högsta domstolen från dess nuvarande belopp, 315,900 kronor, med 1,200 kronor till 317,100 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att till avlönande av en extra vaktmästare vid högsta domstolen å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, och har riksdagen förty till avlönande av en *extra vaktmästare vid högsta domstolen* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor.

10:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse nr 231 anmält, har riksdagen höjt det under andra huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till nedre justitierevisionen från dess nuvarande belopp 294,000 kronor med 39,100 kronor till 333,100 kronor, varav 5,000 kronor skola utgöra förslagsanslag.

11:o) Såsom i särskild skrivelse nr 231 anmälts har riksdagen för *tillfällig förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter* med fyra tillförordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, två amanuenser och två tillförordnade skrivbiträden på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 46,650 kronor.

12:o) I enlighet med vad riksdagen i särskild skrivelse nr 231 anmält, har riksdagen till avlönande av en *extra vaktmästare i nedre justitierevisionen* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor.

13:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse nr 231 anmält, har riksdagen höjt det under andra huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till Svea hovrätt med därunder lydande justitiestat från dess nuvarande be-
opp 831,687 kronor med 115,400 kronor till 947,087 kronor, varav 5,000 kronor skola utgöra förslagsanslag.

14:o) Såsom i särskild skrivelse nr 231 anmälts, har riksdagen till *avlönande av en extra ledamot i Svea hovrätt* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor.

15:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse nr 231 anmält, har riksdagen till *avlönande av en extra notarie å krigshovrättsavdelningen i Svea hovrätt* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,900 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att *dels* till avlönande av en extra vaktmästare i Svea hovrätt å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor, *dels ock* föreskriva, att, därest den extra vaktmästaren indelas till tjänstgöring vid krigshovrättsavdelningen och i följd därav kommer i åtnjutande av fri bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, han skall, så länge denna förmån kvarstår, vidkännas avdrag å lönen för bostad med bränsle med 300 kronor samt för lyse med 25 kronor om året.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså

dels till avlönande av en extra vaktmästare i Svea hovrätt å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,570 kronor,

dels ock föreskrivit, att, därest den extra vaktmästaren indelas till tjänstgöring vid krigshovrättsavdelningen och i följd därav kommer i åtnjutande av fri bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, han skall, så länge denna förmån kvarstår, vidkännas avdrag å lönen för bostad med bränsle med 300 kronor samt för lyse med 25 kronor om året.

17:o) Såsom i särskild skrivelse nr 231 anmälts, har riksdagen höjt det under andra huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till Göta

hovrätt med därunder lydande justitiestat från dess nuvarande belopp 518,513 kronor med 64,250 kronor till 582,763 kronor, varav 2,000 kronor skola utgöra förslagsanslag.

18:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse nr 233 anmält, har riksdagen för beredande av *tillfällig förstärkning av Göta hovrätts arbetskrafter* med en extra division under tiden från och med den 1 januari till och med den 9 september 1920 på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 37,500 kronor.

19:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 15) föreslagit, har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *personligt avlöningstillägg åt skrivbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen i Göta hovrätt J. M. Håkansson* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

20:o) Såsom i särskild skrivelse nr 231 anmälts, har riksdagen höjt det under andra huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat från dess nuvarande belopp 226,963 kronor, med 31,500 kronor till 258,463 kronor, varav 1,500 kronor skola utgöra förslagsanslag.

21:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 17) föreslagit har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *personligt avlöningstillägg åt skrivbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen i hovrätten över Skåne och Blekinge Wiktor Berg* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare (punkt 18) föreslagit riksdagen dels att till avlöande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 175,000 kronor, dels ock medgiva, att därest krigsdomare, auditör eller krigsfiskal vid regements- eller stationskrigsrätt åtnjuter annan ledighet än semesterledighet, till den, som tjänstgör i hans ställe, må, utöver vad den ledige krigsdomaren, auditören eller krigsfiskalen må förklaras skyldig att till vikarien utgiva, till denne utbetalas från det under andra huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter gottgörelse i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas angivna i det förslag till kungörelse angående ändring i vissa delar av instruktionen för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler,

som finnes intaget i en till statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 9 januari 1919 fogad bilaga.

Utgångspunkten för den utredning, som legat till grund för Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har givetvis varit, att värnpliktstjänstgöringen även härnå skulle komma att omfatta den i 1914 års härordning angivna utbildningstiden och anknyta sig alltså de av de i frågan tillkallade sakkunniga förordade avlöningsbeloppen till en under sagda utbildningstid erforderlig tjänstgöring för den civila personalen vid regements- och stationskrigsrätterna. Som känt är, har emellertid, sedan denna utredning blivit verkställd, Eders Kungl. Maj:t ställt i utsikt en revision av försvarsväsendet, därvid jämväl frågan om värnplikts-tjänstgöringens längd blir föremål för prövning. Redan under innevarande år kommer på grund av beslutade uppskov med värnpliktiges inkallelser utbildningstiden att bliva väsentligen förkortad. Vid sådant förhållande har det icke synts riksdagen lämpligt att nu fastställa en definitiv lönestat för nu ifrågavarande befattningshavare, utan torde därmed lämpligen böra anstå, till dess frågan om värnpliktstjänstgöringen blir slutligen behandlad och löst.

Särskilt synas dessa motiv äga giltighet för ett uppskov med frågan om kostnadsfri semester för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler. Om beviljande av sådan förmån till befattningshavare i den ställning, varom här är fråga, redan i och för sig kan vara föremål för tveksamhet, blir detta givetvis i än högre grad fallet, då man ej är i stånd att bedöma den med befattningen förbundna tjänstgöringens omfattning. Riksdagen finner sig därför icke kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser rätt till kostnadsfri semester för ifrågavarande befattningshavare.

Beträffande åter den form av gottgörelse för expeditionskostnader, Eders Kungl. Maj:t föreslagit, har riksdagen ansett sig kunna godtaga densamma.

Vad i övrigt angår de nu ifrågasatta avlöningsbeloppen för de särskilda befattningshavarna, har riksdagen vid ovan angivna förhållande icke ansett sig böra ingå i prövning av dessa, utan torde det, på sätt departementschefen anfört, böra få ankomma på Eders Kungl. Maj:t att vid den tidpunkt, då avlöningarna skola utgå, för de särskilda befattningshavarna utanordna de belopp, som i förhållande till tjänstgöringens omfattning kunna anses skäliga.

Mot vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit, har riksdagen icke funnit något att erinra.

Beträffande de av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppen hava desamma av riksdagen nedsatts, för år 1920 till 160,000 kronor och för år 1919 till 20,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen sålunda anför, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels till avlönande av civil personal vid regements- och stations-krigsrätterna på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 160,000 kronor,

dels ock medgivit, att, därest krigsdomare, auditör eller krigsfiskal vid regements- eller stationskrigsrätt åtnjuter tjänstledighet, till den, som tjänstgör i hans ställe, må, utöver vad den ledige krigsdomaren, auditören eller krigsfiskalen må förklaras skyldig att till vikarien utgiva, till denne utbetalas från det under andra huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter gottgörelse i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas angivna i det förslag till kungörelse angående ändring i vissa delar av instruktionen för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler, som finnes intaget i en till statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 9 januari 1919 fogad bilaga.

23:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts (punkt 19) gjorda framställning har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bestridande av vissa *bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning*, i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas upptagna i en av Eders Kungl. Maj:t utfärdad stadga i ämnet, å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag å 200,000 kronor.

24:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 20) föreslagit riksdagen har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bestridande av *årsarvoden åt vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättssekreterare, så ock av gottgörelse åt vid vattendomstolarna anställda amanuenser samt av vikariatersättning under semester för vattenrättsdomare och vattenrättssekreterare* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 160,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) *dels* medgiva, att den gottgörelse, som, i enlighet med de grunder Eders Kungl. Maj:t bestämmer, må tillkomma sakkunnigt biträde, som av Eders Kungl. Maj:t i högsta domstolen tillkallats i vattenmål, må bestridas från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsan-

slaget till ersättning åt domare, vittnen och parter, *dels ock*, i avvaktan på proposition med förslag till lag om fri rättegång, i nyssnämnda ordinarie förslagsanslag beräkna en höjning från dess nuvarande belopp, 300,000 kronor, med 75,000 kronor till 375,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 14 mars 1919 dagtecknad proposition nr 241, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* — under förutsättning att riksdagen antager det förslag till lag om fri rättegång, varom särskild proposition, nr 118, till riksdagen avlåtit — medgiva, att den kostnad, som enligt nämnda lagförslag skall gäldas av allmänna medel, må bestridas från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter, *dels ock* — under förutsättning att riksdagen lämnar berörda medgivande — höja nyssnämnda förslagsanslag från dess nuvarande belopp 300,000 kronor med 75,000 kronor till 375,000 kronor.

Att gottgörelse må beredas av Eders Kungl. Maj:t tillkallat sakkunnigt biträde i vattenmål ävensom att denna gottgörelse må bestridas från förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter, har riksdagen funnit sig böra medgiva.

Då Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag om fri rättegång av riksdagen i huvudsak bifallits, samt riksdagen icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts proposition, nr 241, får riksdagen sålunda anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att den gottgörelse, som, i enlighet med de grunder Eders Kungl. Maj:t bestämmer, må tillkomma sakkunnigt biträde, som av Eders Kungl. Maj:t tillkallats i vattenmål, vilka dragits under Eders Kungl. Maj:ts prövning, må bestridas från det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter;

dels likaledes medgivit, att den kostnad, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag om fri rättegång skall gäldas av allmänna medel, må bestridas från nyssnämnda anslag;

dels ock höjt förslagsanslaget till domare, vittnen och parter från dess nuvarande belopp 300,000 kronor med 75,000 kronor till 375,000 kronor.

26:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t (punkt 22) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnader för övervakning av villkorligt dömda å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, har alltså till bestridande av kostnader för *övervakning av villkorligt dömda* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag å 10,000 kronor att av Eders Kungl. Maj:t i mån av behov och enligt i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 12 april 1918 angivna grunder användas till bestridande av kostnader för de uti lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område omförmälda lantmåteriförrättningar samt övriga med områdes inlösen enligt nämnda lag förenade utgifter, ävensom till beredande av erforderligt biträde åt nyttjanderättshavare i ärenden angående sådan inlösen.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot det av Eders Kungl. Maj:t för nu ifrågasvarande ändamål äskade anslagsbeloppet, har alltså, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag å 10,000 kronor att av Eders Kungl. Maj:t i mån av behov och enligt i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 12 april 1918 angivna grunder användas till *bestridande av kostnader för de uti lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område omförmälda lantmåteriförrättningar samt övriga med områdes inlösen enligt nämnda lag förenade utgifter ävensom till beredande av erforderligt biträde åt nyttjanderättshavare i ärenden angående sådan inlösen.*

28:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 24) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på proposition om understöd av statsmedel till offentliga rättshjälpsanstalter, för sådant ändamål såsom förslagsanslag beräkna å extra stat för år 1920 ett belopp av 15,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 21 februari 1919 avlåten proposition, nr 151, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, att till bestridande av understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter enligt de grunder, som finnas angivna i nämnda protokollsutdrag bifogade förslag till kungörelse i ämnet och normalreglemente för dylik anstalt, bevilja å extra stat för år 1920 ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

Sedan Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag om fri rättegång av riksdagen i huvudsak bifallits, och då riksdagen icke funnit skäl till

erinran mot Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande proposition, får riksdagen anmäla, att riksdagen till bestridande av *understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter* enligt de grunder, som finnas angivna i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 12 april 1918 och därtill fogade förslag till kungörelse i ämnet och normalreglemente för dylik anstalt, beviljat å extra stat för år 1920 ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

29:o) Ordinarie förslagsanslaget till ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar utgör för närvarande 84,000 kronor.

Riksdagen finner, att, därest på av departementschefen angivet sätt förevarande anslag skulle kunna nedbringas till 32,000 å 36,000 kronor, det vore — även med hänsyn tagen till det jämförelsevis betydande anslagsbelopp, som härför skulle på en gång erfordras — för staten fördelaktigast, att en uppgörelse med vederbörande städer snarast komme till stånd. För år 1920 torde emellertid anslaget böra beräknas till samma belopp som för innevarande år.

Riksdagen har i riksstaten för år 1920 uppfört ordinarie förslagsanslaget för ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar med oförändrat belopp, 84,000 kronor.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts (punkt 25) gjorda förslag har riksdagen medgivit, att vad vid utgången av år 1919 må återstå oanvänt av de av riksdagen hittills anvisade medel till resestipendier åt domare eller dem, som vid domstolarna bereda sig för domarekallet, må jämväl därefter disponeras för dylika stipendier.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 26) föreslagit riksdagen att till understöd för fortsatt utgivande av »Nytt juridiskt arkiv. Avd. I. Tidskrift för lagskipning» och »Nytt juridiskt arkiv. Avd. II. Tidskrift för lagstiftning m. m.» å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 5,000 kronor.

Riksdagen, som förutsätter, att Eders Kungl. Maj:t för anslagets utbetalande stadgar enahanda villkor som för dess åtnjutande innevarande år, har till understöd för fortsatt utgivande av »Nytt juridiskt arkiv. Avd. I. Tidskrift för lagskipning» och »Nytt juridiskt arkiv. Avd. II. Tidskrift för lagstiftning m. m.» å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 5,000 kronor.

Fångvården.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 27) föreslagit riksdagen *dels* godkänna *ej mindre* det tillägg till den för fångvårdsstyrelsen gällande ordinarie avlöningsstaten, att däri från och med år 1920 uppföras ytterligare ett skrivbiträde i andra lönegraden och två skrivbiträden i första lönegraden, vilka må äga åtnjuta avlöningar till belopp och under villkor, som av chefen för finansdepartementet den 9 januari 1919 föreslagits i fråga om biträden av nu nämnda lönegrader i Stockholm, *än även* den ändring i samma avlöningsstat, att det däri uppförda anslaget till »arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariatsersättningar m. m.» höjes från sitt nuvarande belopp 23,200 kronor med 2,800 kronor till 26,000 kronor, *dels ock* höja det ordinarie anslaget till fångvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 106,300 kronor med 10,000 kronor till 116,300 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande av ytterligare ett skrivbiträde i andra lönegraden och två skrivbiträden i första lönegraden å fångvårdsstyrelsens ordinarie avlöningsstat har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Då riksdagen jämväl i övrigt *ej* funnit skäl till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får riksdagen, under hänvisning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 223 anfört beträffande regleringen av de kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner, sålunda anmäla, att riksdagen

dels godkänt

ej mindre det tillägg till den för fångvårdsstyrelsen gällande ordinarie avlöningsstaten, att däri från och med år 1920 uppföras ytterligare ett skrivbiträde i andra lönegraden och två skrivbiträden i första lönegraden, vilka må äga åtnjuta avlöningar till belopp och under villkor, som av chefen för finansdepartementet den 9 januari 1919 föreslagits i fråga om biträden av nu nämnda lönegrader i Stockholm,

än även den ändring i samma avlöningsstat, att det däri uppförda anslaget till »arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariatsersättningar m. m.» höjes från sitt nuvarande belopp 23,200 kronor med 2,800 kronor till 26,000 kronor,

dels ock höjt det ordinarie anslaget till fångvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 106,300 kronor med 10,000 kronor till 116,300 kronor.

33:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t (punkt 28) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna sådant tillägg från och med år 1920 till den för fångvårdsstaten gällande ordinarie staten, att däri uppföres för ett vart av straffängelserna i Karlstad, Västerås och Falun en assistent med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring, *dels ock* förklara, att för åtnjutande av dessa assistentavlöningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

Riksdagen, som funnit den i ämnet förebragta utredningen till fullo ådagalägga behovet av de föreslagna nya befattningarna, har sålunda funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, och har riksdagen alltså

dels godkänt sådant tillägg från och med år 1920 till den för fångvårdsstaten gällande ordinarie staten, att däri uppföres för ett vart av straffängelserna i Karlstad, Västerås och Falun en assistent med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring;

dels ock förklarat, att för åtnjutande av dessa assistentavlöningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 29) föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att till den för fångvårdsstaten nu gällande ordinarie staten, i vad den avser tjänstemän av lägre grad (bevakningspersonal), göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 5 överkonstaplar med förordnanden såsom uppsyningsmän, 17 överkonstaplar och 39 vaktkonstaplar med enahanda avlöningsförmåner som övriga tjänstemän av samma kategorier; till följd varav staten i sagda del komme att erhålla följande ändrade lydelse:

	K r o n o r				
	Lön eller mot- svarande	Tjänst- görings- penningar eller mot- svarande	Arvode för särskilt förord- nande	Summa	
1 överkonstapel (med förordnande såsom uppsyningsman)	1,000	550	200	1,750	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
18 överkonstaplar (med förordnanden såsom uppsyningsmän)	18,000	9,900	3,600	31,500	
1 överkonstapel	1,000	550	—	1,550	
77 överkonstaplar	77,000	42,350	—	119,350	
1 vaktkonstapel	800	500	—	1,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
449 vaktkonstaplar (därav 20 jämväl jordbruksförmän)	359,200	224,500	—	583,700	
1 första vaktfru	700	350	—	1,050	
6 första vaktfruar	4,200	2,100	—	6,300	
1 vaktfru	600	300	—	900	
48 vaktfruar	28,800	14,400	—	43,200	
1 kokerska	400	200	—	600	
12 kokerskor	4,800	2,400	—	7,200	
Summa	—	—	—	798,400	

dels ock godkänna, att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt ovanberörda för bevakningspersonalen nu gällande stat.

Av den i ämnet förebragta utredningen finner riksdagen ådagalagt, att en ökning av den ordinarie bevakningspersonalen är av behovet påkallad.

Då riksdagen ej haft något att erinra mot den föreslagna personalökningens uppdelande på de olika graderna — uppsyningsmans-, överkonstapels- och vaktkonstapelsgraderna — får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att till den för fångvårdsstaten nu gällande ordinarie staten, i vad den avser tjänstemän av lägre grad (bevakningspersonal), göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 5 överkonstaplar med förordnanden såsom uppsyningsmän, 17 överkonstaplar och 39 vaktkonstaplar med enahanda avlöningsförmåner som

övriga tjänstemän av samma kategorier; till följd varav staten i sagda del komme att erhålla följande ändrade lydelse:

	K r o n o r				
	Lön eller mot- svarande	Tjänst- görings- penningar eller mot- svarande	Arvode för särskilt förord- nande	Summa	
1 överkonstapel (med förordnande såsom uppsyningsman).....	1,000	550	200	1,750	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
18 överkonstaplar (med förordnande såsom uppsyningsmän).....	18,000	9,900	3,600	31,500	
1 överkonstapel	1,000	550	—	1,550	
77 överkonstaplar	77,000	42,350	—	119,350	
1 vaktkonstapel.....	800	500	—	1,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
449 vaktkonstaplar (därav 20 jämväl jordbruksförmän)	359,200	224,500	—	583,700	
1 första vaktfru.....	700	350	—	1,050	
6 första vaktfruar	4,200	2,100	—	6,300	
1 vaktfru.....	600	300	—	900	
48 vaktfruar	28,800	14,400	—	43,200	
1 kokerska	400	200	—	600	
12 kokerskor	4,800	2,400	—	7,200	
Summa	—	—	—	798,400	

dels ock beslutat att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt ovanberörda för bevakningspersonalen nu gällande stat.

35:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t (punkt 30) föreslagit riksdagen att i anledning av förslagen under punkterna [28] och [29] av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 9 januari 1919 från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll från dess nuvarande belopp 983,200 kronor med 92,100 kronor till 1,075,300 kronor.

Riksdagen, som enligt vad ovan sagts, funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts under berörda punkter framlagda förslag, får alltså anmäla,

att riksdagen från och med år 1920 höjt det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till fångars vård och underhåll från dess nuvarande belopp 983,200 kronor med 92,100 kronor till 1,075,300 kronor.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till fångars vård och underhåll från dess nuvarande belopp, 2,800,000 kronor med 200,000 kronor till 3,000,000 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts framställning, i vad denna avser förstärkning av arbetskrafterna å fångvårdsstyrelsens arbetskontor samt förhöjning av arvodena till de vid fångvårdsanstalterna anställda predikanterna och läkarna, har riksdagen ej funnit något att erinra.

De av departementschefen förordade bestämmelserna i fråga om villkoren för erhållande av vedanslag har riksdagen däremot icke ansett sig kunna för närvarande bifalla. Departementschefens förslag härutinnan synes nämligen riksdagen böra prövas i sammanhang med frågan om definitiv lönereglering för fångvården, vilken, enligt vad departementschefen meddelat, är underkastad utredning och antages förekomma till avgörande redan vid nästa års riksdag. Riksdagen finner sig i detta avseende böra återupptaga det av riksdagens statsutskott vid 1918 års lagtima riksdag förordade förslaget, att beloppet av hyresersättning och vedanslag skall bestämmas efter de i orten gällande hyror och pris å ved, dock med iakttagande, vad tjänstemännen av lägre grad angår, att vedanslag må utgå för inköp av högst 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved.

Av nyssberörda skäl finner riksdagen sig ej heller kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om förändrad anordning av fångtransporterna. Då därjämte fångantalet, på sätt nedan framgår, visar tendens att sjunka, torde ifrågavarande transporter under avvaktan på löneregleringen kunna tills vidare ombesörjas på sätt hittills varit fallet.

Vid prövning av storleken av det anslag, som kan befinnas erforderligt såväl å 1920 års stat som 1919 års tilläggsstat har riksdagen inhämtat, att fångantalet — tvångsarbetare inberäknade — som i augusti 1918 uppgått till 4,700, den 20 december samma år nedgått till 4,397 och den 1 februari 1919 till 4,257. Därest man med utgångspunkt härifrån räknar med ett fångantal av 4,300 och en kostnad per år och fånge å 900 kronor, ett belopp, som sålunda synes överstiga samma kostnad från år 1918, skulle hela anslaget till fångars vård och

underhåll behöva upptagas med 3,870,000 kronor. Då Eders Kungl Maj:t upptagit anslaget för år 1920 med 3,000,000 kronor å ordinarie stat och 1,200,000 kronor å extra stat eller med tillhoppa 4,200,000 kronor, torde sålunda utan större risk för anslagets överskridande viss nedsättning i det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet kunna ske. På grund härav och med hänsyn till det i statsrådsprotokollet omnämnda behovet av nyanskaffning av under de förflutna krigsåren förslitna artiklar m. m. har riksdagen sålunda ansett sig kunna bestämma anslaget till 4,000,000 kronor att fördelas på så sätt, att 2,800,000 kronor uppföras å ordinarie stat och 1,200,000 kronor såsom förstärkningsanslag å extra stat. — Av skäl som ovan nämnts har riksdagen sänkt det av Eders Kungl. Maj:t å 1919 års tilläggsstat äskade förstärkningsanslaget från 1,400,000 kronor till 1,200,000 kronor.

Riksdagen har alltså

dels i riksstaten för år 1920 uppfört det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till fångars vård och underhåll med oförändrat belopp, 2,800,000 kronor,

dels ock föreskrivit, att beloppet av hyresersättning och vedanslag skall för ordinarie befattningshavare vid fångvården bestämmas efter de i orten gällande hyror och pris å ved, dock med iakttagande, vad tjänstemännen av lägre grad angår, att vedanslag, endast då särskilda förhållanden därtill föranleda, må utgå för inköp av större vedkvantiteter än 8 kubikmeter björkved och 7 kubikmeter barrved.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 32) föreslagit riksdagen att till förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till fångars vård och underhåll å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,200,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under näst föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till fångars vård och underhåll* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,200,000 kronor.

38:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t (punkt 33) föreslagit riksdagen att höja ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänstemän från dess nuvarande belopp, 86,000 kronor, med 10,000 kronor till 96,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen höjt ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och*

fångvården anställda ämbets- och tjänstemän från dess nuvarande belopp, 86,000 kronor, med 10,000 kronor till 96,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 34) föreslagit riksdagen att till avlönande av en extra aktuarie i fångvårdsstyrelsen å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor, varav 1,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

Den i ämnet förebragta utredningen (sid. 75—80 i statsrådsprotokollet) har riksdagen funnit ådagalägga, att inrättandet av den föreslagna extra aktuariebefattningen är av behovet påkallat. För avlönande av ifrågavarande tjänst har äskats ett anslag å 4,000 kronor eller sålunda ett belopp motsvarande full begynnelseavlönning för första grads tjänst; och har departementschefen därvid förutsatt, att därest den blivande innehavaren av befattningen ej förut innehar ordinarie tjänst, för vilken det åligger honom att gälda pensionsavgift, arvodet skulle bestämmas till ett i mån härav minskat belopp. I föregående liknande fall har emellertid avlöningen vid den extra tjänsten ansetts böra under alla omständigheter sättas till samma belopp som begynnelseavlönningen vid motsvarande ordinarie tjänst minskad med ett belopp i runt tal motsvarande den ordinarie tjänsten åliggande pensionsavgift och anslaget sålunda, då det gällt en första grads tjänst sådan som den förevarande, bestämts till 3,900 kronor. Denna regel anser riksdagen allt fortfarande böra tillämpas och det begärda anslaget sålunda nu nedsättas till sistnämnda belopp. Riksdagen delar emellertid den till grund för Eders Kungl. Maj:ts förslag liggande uppfattningen, att det bör undvikas att en ordinarie tjänsteman, som erhåller förordnande å den extra tjänsten, får både erlägga pensionsavgift å den ordinarie tjänsten och vidkännas sådan avgift motsvarande avdrag å avlöningen vid den extra tjänsten; och vill riksdagen uttala önskvärdheten av att utredning verkställas i fråga om de bestämmelser som för vinnande av detta ändamål må vara erforderliga.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *avlönande av en extra aktuarie i fångvårdsstyrelsen* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,900 kronor, varav 1,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

40:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts (punkt 35) gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *avlöningsförhöjning för direktören vid centralfängelset i Karlskrona* med 500 kronor, varav 300 kronor skola anses såsom lön och 200 kronor

såsom tjänstgöringspenningar, å extra stat år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 500 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 36) föreslagit riksdagen att till fängvårdsstyrelsens disposition för understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd å extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsförhöjningen, har alltså till fängvårdsstyrelsens disposition för *understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd* å extra stat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

42:o) I punkt 37 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen
dels medgiva,

ej mindre att, för utvidgning av kronohäktets i Luleå tomt besittningsrätten till ett, å en i ärendet åberopad situationsplan med bokstäverna L—B—E—F—D—O—N—M—L betecknad, omkring 5,375 kvadratmeters areal omfattande del av ett till länsresidenset i Luleå upplåtet område må upplåtas till fängvården, mot det att till länsresidensets område i stället lägges ett till kronohäktetomten nu hörande, omkring hälften så stort område, ungefär motsvarande ett å situationsplanen med bokstäverna Q—H—I—P—Q betecknat område, med rätt dock för fängvården att fortfarande såsom hittills, allt intill dess det av fängvården sålunda avstådda området erfordras för något länsstyrelsens i Luleå behov, disponera över samma område för fängvårdspersonalens trädgårdsodling,

än även att å den sålunda utvidgade kronohäktetomten i Luleå må, i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagt, av departementschefen förordat förslag, komma till utförande vissa tillbyggnadsarbeten vid kronohäktet för en beräknad kostnad av sammanlagt 400,000 kronor,

dels ock som bidrag till bestridande av kostnaderna för oförmålda tillbyggnadsarbeten på extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag å 100,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag är föranlett av det föreliggande behovet av ökat fångutrymme inom fängvårdsanstalterna i Norrbottens län. Till belysande av detta behov får riksdagen hänvisa till nedan intagna, från fängvårdsstyrelsen införskaffade uppgift rörande antalet celler i kronohäktena i Umeå, Luleå och Haparanda samt i dessa

	Umeå			Luleå			Haparanda			Summa		
	Celler till fång- förvar: 20			Celler till fång- förvar: 32			Celler till fång- förvar: 14			Celler till fång- förvar: 66		
	In- tagna	Bort- flytta- de ¹⁾	Summa	In- tagna	Bort- flytta- de ¹⁾	Summa	In- tagna	Bort- flytta- de ¹⁾	Summa	In- tagna	Bort- flytta- de ¹⁾	Summa
1918												
januari 1...	28	10	38	30	—	30	—	—	—	58	10	68
februari 1...	20	10	30	26	1	27	9	—	9	55	11	66
mars 1...	20	10	30	39	3	42	11	2	13	70	15	85
april 1...	29	13	42	40	4	44	18	4	22	87	21	108
maj 1...	30	10	40	43	10	53	23	10	33	96	30	126
juni 1...	34	12	46	57	12	69	18	8	26	109	32	141
juli 1...	42	10	52	52	15	67	11	9	20	105	34	139
augusti 1...	45	9	54	52	15	67	13	7	20	110	31	141
september 1	38	17	55	58	14	72	15	7	22	111	38	149
oktober 1	35	15	50	64	14	78	23	9	32	122	38	160
november 1	49	21	70	70	18	88	22	5	27	141	44	185
december 1	43	25	68	67	30	97	23	8	31	133	63	196
Summa	413	162	575	598	136	734	186	69	255	1,197	367	1,564
Medeltal för år 1918 ...	34.5	—	48	50	—	61	15.5	—	21	100	—	130
Medeltal för senare halv- året 1918...	42	—	58	60	—	78	18	—	25	120	—	161
1919												
januari 1...	36	29	65	43	40	83	26	7	33	105	76	181
februari 1...	29	31	60	53	39	92	23	5	28	105	75	180

häkten intagna och på grund av bristande utrymme därifrån transporterade fångar.

Av det för utförande av ovanberörda tillbyggnadsarbeten beräknade beloppet, 400,000 kronor, har departementschefen ansett, att 50,000 kronor böra utgå på 1919 års tilläggsstat och 100,000 kronor å 1920 års stat. Återstoden av den erforderliga byggnadssumman skulle fördelas mellan de två närmast följande årens riksstater. De belopp, som sålunda begäras för åren 1919 och 1920, äro avsedda i huvudsak för bestridande av kostnaderna för upprättande av specialritningar och utförande av grundläggningsarbeten.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsberäkningar, har icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och får sålunda anmäla, att riksdagen

¹⁾ De bortflyttade skulle med hänsyn till ådömda strafftider belastat häktet, om de där undergått straffet, med angivna ökning i fångantalet.

dels medgivit,

ej mindre att, för utvidgning av kronohäktets i Luleå tomt besittningsrätten till en, å en i ärendet åberopad situationsplan med bokstäverna L—B—E—F—D—O—N—M—L betecknad, omkring 5,375 kvadratmeters areal omfattande del av ett till länsresidenset i Luleå upplåtet område må upplåtas till fångvården, mot det att till länsresidensets område i stället lägges ett till kronohäktestomten nu hörande, omkring hälften så stort område, ungefär motsvarande ett å situationsplanen med bokstäverna Q—H—I—P—Q betecknat område, med rätt dock för fångvården att fortfarande såsom hittills, allt intill dess det av fångvården sålunda avstådda området erfordras för något länsstyrelsens i Luleå behov, disponera över samma område för fångvårdspersonalens trädgårdsodling,

• *än även* att å den sålunda utvidgade kronohäktestomten i Luleå må, i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagt, av departementschefen förordat förslag, komma till utförande vissa tillbyggnadsarbeten vid kronohäktet för en beräknad kostnad av sammanlagt 400,000 kronor,

dels ock som bidrag till bestridande av kostnaderna för omförmälda tillbyggnadsarbeten på extra stat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag å 100,000 kronor.

43:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 38) föreslagit riksdagen att till fullbordande av de byggnads- och ändringsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, vilkas utförande beslutats av 1913 års riksdag och 1914 års förra riksdag, utöver redan förut anvisade medel på extra stat för år 1920 bevilja ytterligare ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

För omförmälda ändamål har Eders Kungl. Maj:t förutom nu ifrågasvarande belopp å 1919 års tilläggsstat äskat ett anslag av 150,000 kronor. Det ytterligare erforderliga beloppet för fullbordande av ifrågasvarande byggnadsarbeten skulle alltså uppgå till sammanlagt 275,000 kronor.

Av den i ärendet lämnade utredningen synes riksdagen framgå, att de kostnadsberäkningar som ligga till grund för beloppet av det nu äskade anslaget, verkställt med utgångspunkt från de i slutet av sistlidet år gällande, osedvanligt höga pris å byggnadsmaterial, värme- och belysningsledningar m. m. Med hänsyn härtill och då riksdagen funnit den för oförutsedda utgifter avsedda posten högt beräknad, har riksdagen nedsatt anslaget med 25,000 kronor. Denna minskning finner riksdagen böra beräknas å 1919 års tilläggsstat.

Riksdagen har alltså till fullbordande av de *byggnads- och ändringsarbeten vid centralfängelset å Långholmen*, vilkas utförande beslutats av 1913 års riksdag och 1914 års förra riksdag, utöver redan förut anvisade medel på extra stat för år 1920 beviljat ytterligare ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 39) föreslagit riksdagen dels medgiva, att till den för statens uppfostringsanstalt å Bona gällande ordinarie staten göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 1 förman med förordnande såsom gruppleddare och 3 förmän med enahanda avlöningsförmåner som övriga tjänstemän av samma kategorier, dels godkänna, att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt den nu gällande staten, dels ock från och med år 1920 höja det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp, 56,900 kronor, med 5,400 kronor till 62,300 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förvarande förslag, har alltså *dels* medgivit, att till den för statens uppfostringsanstalt å Bona gällande ordinarie staten göres det tillägg, att däri från och med år 1920 upptagas ytterligare 1 förman med förordnande såsom gruppleddare och 3 förmän med enahanda avlöningsförmåner som övriga tjänstemän av samma kategorier, *dels* godkänt, att för åtnjutande av avlöning å sålunda nytillkomna befattningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöning enligt den nu gällande staten, *dels ock* från och med år 1920 höjt det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp, 56,900 kronor, med 5,400 kronor till 62,300 kronor.

45:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse nr 232 anmält, har riksdagen höjt det under andra huvudtiteln till statens uppfostringsanstalt å Bona uppförda ordinarie förslagsanslag från dess nuvarande belopp 175,000 kronor med 110,000 kronor till 285,000 kronor.

46:o) Såsom i särskild skrivelse nr 232 anmälts, har riksdagen till *förstärkning av det* under andra huvudtiteln uppförda *ordinarie förslagsanslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona* på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 45,700 kronor.

47:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse nr 232 anmält, har riksdagen till *avlönande av tjänstemän vid statens uppfostringsanstalt å Venngarn* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 49,445 kronor.

48:o) I enlighet med vad i särskild skrivelse nr 232 anmälts, har riksdagen till *kost och beklädnad åt de vid statens uppfostringsanstalt å Venngarn intagna elever m. m.* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag å 270,000 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 43) föreslagit riksdagen att till hyresersättning för anstalt, där minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt, mottagas till uppfostran, ävensom gottgörelse för bränsle, belysning, inventarier m. m. vid anstalten samt bidrag till avlöning åt personal för anstaltens skötsel å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 46,700 kronor.

Den stegring av byggnadskostnaderna för diakonissällskapets fjärde hem, som enligt propositionen uppstått, eller från 155,000 kronor till 220,000 kronor, har riksdagen icke kunnat undgå att finna synnerligen hög. Då hemmet i fråga är avsett för aderton elever, belöper sig sålunda allenast uppförandet av bostadsrum för dessa till över 12,200 kronor per elev. I det läge, vari denna fråga befinner sig, och då ett nedsatt anslag torde komma att bereda anstalten svårigheter, har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig anslagets beviljande till det belopp, Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

Riksdagen har alltså till *hyresersättning för anstalt, där minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt, mottagas till uppfostran, ävensom gottgörelse för bränsle, belysning, inventarier m. m. vid anstalten samt bidrag till avlöning åt personal för anstaltens skötsel* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 46,700 kronor.

50:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 44) har riksdagen till *gottgörande av bespisning, beklädnad, läkar-*

och sjukvård åt minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande mottagits vid allmän uppfostringsanstalt, ävensom utrustning vid elevs utskrivning från anstalten m. m. på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag å 37,000 kronor.

Diverse.

51:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts (punkt 45) gjorda förslag, har riksdagen för beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 9 januari 1919 angivna grunder, av *extra lönetillägg för år 1920 åt vissa tjänstemän och betjante i ämbetsverk under justitiedepartementet* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag av 2,500 kronor.

52:o) Å riksstaten för år 1919 finnes under andra huvudtiteln, med rubriken: »Avlöningsförbättring för vissa vaktmästare», uppfört ett ordinarie anslag å 12,500 kronor till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. Sedan nu de förhöjda avlöningarna till ifrågavarande befattningshavare inräknats i anslagen till de olika verk, i vilka samma befattningshavare äro anställda, har Eders Kungl. Maj:t icke upptagit nämnda anslag i riksstaten för år 1920.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen från och med år 1920 ur riksstaten uteslutit det däri under andra huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget »Avlöningsförbättring för vissa vaktmästare».

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 47 och 48) att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, å extra stat för år 1920 under andra huvudtiteln såsom förslagsanslag beräkna *dels* för beredande av tillfällig lönereglering under år 1920 för vissa befattningshavare ett belopp av 700,000 kronor, *dels ock* till förstärkning under år 1920 av de till avlönande av vissa extra befattningshavare samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel ett belopp av 100,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 27 maj 1919 dagtecknad proposition, nr 409, framlagt förslag i ämnet.

Sitt beslut i anledning av detta förslag anmäler riksdagen i särskild skrivelse.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 49) föreslagit riksdagen att höja det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från dess nuvarande belopp, 15,000 kronor, med 35,000 kronor till 50,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen höjt det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från dess nuvarande belopp, 15,000 kronor, med 35,000 kronor till 50,000 kronor.

55:o) Ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. har Eders Kungl. Maj:t i riksstaten för år 1920 upptagit med oförändrat belopp eller 100,000 kronor.

Då enligt Eders Kungl. Maj:ts under punkt 21 här ovan omförmälda, av riksdagen bifallna framställning rörande gottgörelse till auditörerna för expeditionskostnader denna gottgörelse, som hittills utbetalats från förevarande anslag, kommer att utgå från förslagsanslaget till avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna, har riksdagen haft under övervägande, huruvida icke en nedsättning av förevarande anslag bör äga rum. Med hänsyn till att enligt riksdagen lämnad uppgift anslaget hittills visat sig knappt, har riksdagen emellertid icke ansett sig böra besluta minskning av anslaget.

Riksdagen har alltså i riksstaten för år 1920 upptagit ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. med oförändrat belopp eller 100,000 kronor.

56:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t (punkt 50) föreslagit riksdagen att höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till svensk författningssamling från dess nuvarande belopp, 70,000 kronor, med 80,000 kronor till 150,000 kronor.

Riksdagen har i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag höjt det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till svensk författningssamling från dess nuvarande belopp 70,000 kronor med 80,000 kronor till 150,000 kronor.

57:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 52) har riksdagen till *fortsättande av arbetet å inrättande av jordregister för landsbygden* å extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag å 50,000 kronor.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 53) föreslagit riksdagen att för beredande åt häradskrivarna av ersättning, enligt av chefen för civildepartementet i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 april 1917 angivna grunder, för anteckning i röstlängderna år 1920 av oguldna utskyldsposter å extra stat för samma år bevilja ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

Riksdagen, som visserligen icke förbisett att vid eventuellt borttagande av det s. k. utskyldsstrecket anslag för ifrågavarande ändamål framdeles icke torde vara erforderligt, har emellertid, då frågan om utskyldsstreckets borttagande är beroende av grundlagsändring, funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, och har riksdagen alltså för *beredande åt häradskrivarna av ersättning*, enligt av chefen för civildepartementet i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 april 1917 angivna grunder, för *anteckning i röstlängderna år 1920 av oguldna utskyldsposter* å extra stat för samma år beviljat ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 54) föreslagit riksdagen att till understöd åt föreningen Skyddsvärnet å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor.

Riksdagen, som visserligen ansett den av Eders Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av förevarande anslag avsevärd, har likväl med hänsyn till föreningens gagneliga verksamhet funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen har alltså till *understöd åt föreningen Skyddsvärnet* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

60:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under andra huvudtiteln, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att, till jämnande av huvudtitelnslutsumma, förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, måtte höjas från dess nuvarande belopp, 29,977 kronor, med 83 kronor till 30,060 kronor.

Riksdagen får anmäla att samtliga ordinarie anslag under andra huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, för år 1920

fastställts till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, för jämnande av huvudtitelns slutsumma höjts från 29,977 kronor med 105 kronor till 30,082 kronor.

Stockholm den 12 juni 1919.

Med undersåtlig vörtnad.

**Tabell över anslagen under riksstatens för år 1920 andra
huvudtitel. Justitiedepartementet.**

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
A. Departementet.					
1	Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst			6,500	
2	Statsråden utan departement, 3 å 15,000 kronor			45,000	
3	Departementschefen			17,000	
4	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli			94,000	
5	Departementschefens ombud för tillsyn å tryckta skrifters allmängörande, <i>förslagsanslag</i>			14,000	
6	Handsekreterare åt statsministern, <i>förslagsanslag</i> , högst				3,000
	Säger för departementet			176,500	3,000
B. Lagberedningen m. m.					
1	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>				60,000
2	Förberedande utredning angående en rättegångs- reform, <i>reservationsanslag</i>				40,000
	Säger för lagberedningen m. m.				100,000
C. Justitiekanslersämbetet.					
1	Justitiekanslersexpeditionen			31,100	
D. Rättsskipningen.					
	Högsta domstolen:				
1	Högsta domstolen			317,100	
2	Extra vaktmästare, <i>förslagsanslag</i> , högst				1,570
	Nedre justitierevisionen:				
	Nedre justitierevisionen:				
3 a	Bestämt anslag	328,100			
3 b	Förslagsanslag	5,000	333,100		
4	Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna, <i>förslags- anslag</i> , högst		46,650		
5	Extra vaktmästare, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,570	333,100	48,220
	Svea hovrätt:				
	Hovrätten med därunder lydande justitiestat:				
6 a	Bestämt anslag	942,087			
6 b	Förslagsanslag	5,000	947,087		
7	Extra ledamot i hovrätten, <i>förslagsanslag</i> , högst		7,000		
8	Extra notarie å krigshovrättsavdelningen i hov- rätten, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,900		
9	Extra vaktmästare i hovrätten, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,570	947,087	12,470

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Göta hovrätt:				
	Hovrätten med därunder lydande justitiestat:				
10 a	Bestämt anslag	580,763			
10 b	Förslagsanslag	2,000			
11	Extra division, förslagsanslag, högst		37,500		
12	Personligt avlöningstillägg åt skrivbiträdet J. M. Håkansson, förslagsanslag, högst		400	582,763	37,900
	Hovrätten över Skåne och Blekinge:				
	Hovrätten med därunder lydande justitiestat:				
13 a	Bestämt anslag	256,963			
13 b	Förslagsanslag	1,500			
14	Personligt avlöningstillägg åt skrivbiträdet W. Berg, förslagsanslag, högst		400	258,463	400
	Krigsrätterna:				
15	Civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna, förslagsanslag, högst		160,000		
16	Avlöning till å äldre stat kvarstående auditor ...	4,000			
17	Arvoden åt civil personal vid särskilda krigsrätter, förslagsanslag	15,000		19,000	160,000
18	Bidrag till domsagornas förvaltning, förslagsanslag				200,000
19	Vattendomstolarnas verksamhet m. m., förslagsanslag, högst				160,000
20	Ersättning åt domare, vittnen och parter, förslagsanslag			375,000	
21	Övervakning av villkorligt dömda, förslagsanslag				50,000
22	Rättshjälp m. m. åt vissa nyttjanderättshavare, förslagsanslag				10,000
23	Understöd till offentliga rättshjälpsanstalter, förslagsanslag				15,000
24	Medikolegala besiktningar, förslagsanslag			16,200	
25	Ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar, förslagsanslag			84,000	
26	Understöd till »Nytt juridiskt arkiv», förslagsanslag, högst				5,000
	Säger för rättsskipningen			2,932,713	700,560
	E. Fångvården.				
1	Fångvårdsstyrelsen			116,300	
	Fångars vård och underhåll:				
2 a	Bestämt anslag	1,075,300			
2 b	Förslagsanslag	2,800,000		3,875,300	
3	Förstärkning av förslagsanslaget till fångars vård och underhåll, förslagsanslag, högst				1,200,000
4	Ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänstemän, förslagsanslag			96,000	
5	Extra aktuarie i fångvårdsstyrelsen, förslagsanslag, högst				3,900
6	Avlöningsförhöjning för direktören vid centralfängelset i Karlskrona, förslagsanslag, högst				500
7	Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd, reservationsanslag				25,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
8	Tillbyggnad vid kronohäktet i Luleå, <i>reservationsanslag</i>				100,000
9	Byggnads- och ändringsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, <i>reservationsanslag</i>				125,000
	Säger för fångvärdan			4,087,600	1,454,400
F. Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.					
Statens uppfostringsanstalt å Bona:					
1 a	Statens uppfostringsanstalt å Bona:				
1 b	Bestämt <i>anslag</i>	62,300			
2	Förslags <i>anslag</i>	285,000			
2	Förstärkning av förslagsanslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona, <i>förslagsanslag</i> , högst		45,700	347,300	45,700
3	Statens uppfostringsanstalt å Venngarn:				
3	Avlöande av tjänstemännen, <i>förslagsanslag</i> , högst		49,445		
4	Kost och beklädnad åt eleverna m. m., <i>förslagsanslag</i>		270,000		319,445
5	Uppfostran åt minderåriga kvinnliga förbrytare:				
5	Hyra för uppfostringsanstalt m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		46,700		
6	Elevernas bespisning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>		37,000		83,700
	Säger för uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare			347,300	448,845
G. Diverse.					
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			85,000	
2	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>				2,500
3	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ...			50,000	
4	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>			100,000	
5	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>			130,000	
6	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			30,082	
7	Jordregister för landsbygden, <i>reservationsanslag</i> ...				50,000
8	Ersättning åt häradsskrivarna för anteckning i röstlängderna år 1920 av ogulda utskyldsposter, <i>förslagsanslag</i>				3,000
9	Sveriges andel i kostnaderna för den internationella byrån i Bern, <i>förslagsanslag</i>			2,000	
10	Understöd åt föreningen »Skyddsvärnet», <i>förslagsanslag</i> , högst				35,000
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			160,000	
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			9,000	
	Säger för diverse			566,082	90,500
Summa				8,141,295	2,797,305